

Zadeva C-187/23

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

23. marec 2023

Predložitveno sodišče:

Amtsgericht Lörrach (okrajno sodišče v Lörrachu, Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

21. marec 2023

Stranke:

E. V. G.-T., P. T., F. T. in G. T.

[...] (ni prevedeno)

Amtsgericht Lörrach (okrajno sodišče v Lörrachu)

Sklep

V zapuščinskem postopku

P. M. J. T., rojen 12. decembra 1931, umrl 15. septembra 2021,

Državljanstvo: francosko, zadnji naslov: S-straÙe

– zapustnik –

Stranke:

E. V. G.-T. [...] (ni prevedeno)

– stranka 1 –

[...] (ni prevedeno)

P. T. [...] (ni prevedeno)

– stranka 2 –

F. T. [...] (ni prevedeno)

– stranka 3 –

G. T. [...] (ni prevedeno)

– stranka 4 –

Amtsgericht Lörrach (okrajno sodišče v Lörrachu) je 21. marca 2023 sklenilo:

1. Postopek se prekine, dokler Sodišče Evropske unije ne odloči o spodaj navedenih vprašanjih za predhodno odločanje.
2. Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267, prvi odstavek, točka (b), in drugi odstavek, PDEU v okviru postopka predhodnega odločanja postavijo naslednja vprašanja v zvezi z razlago člena 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (Uredba št. 650/2012):
  - (a) Ali je treba člen 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da se nanaša tudi na ugovore, ki so se vložili v samem postopku izdaje evropskega potrdila o dedovanju in jih sodišče ne sme preizkusiti, in torej ne gre samo za ugovore, ki so se vložili v nekem drugem postopku?
  - (b) Če je odgovor na vprašanje v točki (a) pritrdilen: Ali je treba člen 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da se evropskega potrdila o dedovanju ne sme izdati, tudi če so bili v postopku za izdajo evropskega potrdila o dedovanju vloženi ugovori, ki pa so se že preizkusili v postopku izdaje potrdila o dedovanju po nemškem pravu?
  - (c) Če je odgovor na vprašanje v točki (a) pritrdilen: Ali je treba člen 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da gre pri tem za vse ugovore, tudi če so bili predloženi brez utemeljitve in o tem ni treba izvesti formalnega dokaza?
  - (d) Če je odgovor na vprašanje v točki (a) nikalen: V kakšni obliki mora sodišče navesti razloge, zaradi katerih je zavrnilo ugovore in izdalo evropsko potrdilo o dedovanju?

Obrazložitev

I. Predstavitev predmeta spora in upoštevni dejstev

Zapustnik je imel zadnje stalno prebivališče v R. (Nemčija), bil je francoski državljan, umrl pa je 15. septembra 2021. Stranka 1, zapustnikova nekdanja žena, ki jo v postopku zastopa pooblaščenec, je 23. novembra 2021 zaprosila za evropsko potrdilo o dedovanju, v katerem je navedena kot edina dedinja. Obstaja oporoka z naslednjo vsebino:

Skupna oporoka

Zakonca E. G.-T., rojena 29. decembra 1937, in P. T., rojen 12. decembra 1931, oba stanujoča na S-Straße, izjavlja:

- 1) Prejšnja dednopravna razpolaganja naju ne zavezujejo in nisva dednopravno razpolagala s svojim premoženjem. Iz previdnosti preklicujeva vsa dosedanja enostranska ali skupna razpolaganja.
- 2) Za edinega dediča imenujeva drug drugega. Dediča določava vzajemno in z zavezujočim učinkom. Preživeli s to določbo sicer ni omejen. Dedovanje po sebi lahko uredi po svoji volji, in sicer tudi še pred smrtjo prvoumrlega, vendar samo za primer, če bo tisti, ki preživi.
- 3) Oba prebivava v Nemčiji in želiva, da se uporabi nemško dedno pravo, ki ga v okviru dogovora o izbiri prava, kolikor je to dopustno, določiva kot pravo, ki se uporablja. Ta določitev je vzajemna.

R., 23. julija 2020

E. G.-T.

To je tudi moja volja

P. T.

To oporoko je lastnoročno napisala in podpisala stranka G.-T. Na oporoki je tudi podpis zapustnika.

Poleg tega obstaja starejša oporoka z naslednjo vsebino (nemški prevod iz francoščine):

Jaz, P. M. J. T., rojen 12. decembra 1931 v A., stanujoč v T. L. R., ŠPANIJA.

preklicujem vsa prejšnja razpolaganja s premoženjem za primer smrti.

Razpoložljivi del svojega premoženja zapuščam svojim vnukoma, sinovoma P.,

N. A. J. T., rojenemu 12. oktobra 1988 v A. in

J. N. J. T., rojenemu 25. junija 1993 v A.

Dediščino si bosta razdelila po enakih deležih.

Pooblaščam svojega sina P. in samo njega, da poskrbi za mojo žalno slovesnost z gregorijansko mašo in organizira moj pokop v D. v Španiji.

A., 31. maja 2001

To je moja oporoka.

P. T.

To oporoko je zapustnik lastnoročno napisal in podpisal.

Stranka 1 meni, da je edina dedinja na podlagi oporoke z dne 23. julija 2020. Stranke od 2 do 4 menijo, da je ta oporoka neveljavna. Trdijo, da zapustnik ob sestavitvi oporoke ni bil več oporočno sposoben in da podpis ni njegov.

Vendar je bil zapustnik še vedno oporočno sposoben. Stranke od 2 do 4 so navedle le, da je bil zapustnik občasno zmeden. Vendar to ne zadostuje za domnevo o oporočni nesposobnosti ali za obravnavanje tega ugovora z dodatnimi poizvedbami. Za to bi bilo treba podati konkretne navedbe, iz katerih bi bilo mogoče razbrati težave, ki bi torej vplivale na voljo tako, da zapustnik ne bi več razumel pomena in posledic oporoke [...] (ni prevedeno).

Tudi podpis je zapustnikov. Sodišču je bilo predloženih več podpisov zapustnika. Edini podpis, ki se razlikuje, je podpis iz leta 1956. Vsi nadaljnji podpisi ustrezajo podpisu na oporoki.

II. Besedilo nacionalnih predpisov, ki se uporabijo, in upoštevena sodna praksa

Člen 2267 BGB:

1 Za sestavitev skupne oporoke v skladu s členom 2247 zadostuje, da eden od zakoncev sestavi oporoko v tam predpisani obliki, drugi zakonec pa lastnoročno podpiše skupno izjavo. 2 Sopodpisani zakonec mora pri tem navesti, kdaj (dan, mesec in leto) in v katerem kraju je dodal svoj podpis.

Člen 26 FamFG [Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (zakon o postopku v družinskih zadevah in v zadevah, v katerih obstaja dogovor o sodni pristojnosti)]:

Sodišče po uradni dolžnosti opravi poizvedbe, ki so potrebne za ugotovitev dejstev, pomembnih za odločitev.

Člen 352e FamFG:

1. 1Potrdilo o dedovanju se izda le, če zapuščinsko sodišče meni, da so dejstva, potrebna za utemeljitev zahteve, dokazana. 2Odloči se s sklepom. 3Sklep začne učinkovati z izdajo. 4Obvestilo o sklepu ni potrebno.

2. Če je sklep v nasprotju z izraženo voljo stranke, je treba o sklepu obvestiti stranke. 2V tem primeru sodišče zadrži takojšnje učinkovanje sklepa in odloži izdajo potrdila o dedovanju do pravnomočnosti sklepa.

3. Če je bilo potrdilo o dedovanju že izdano, je pritožba zoper sklep dopustna le, če se zahteva preklic potrdila o dedovanju.

Člen 35 Internationales ErbrechtsverfahrensG (zakon o postopkih na področju dedovanja z mednarodnimi elementi):

1. Uporabi se zakon o postopku v družinskih zadevah in v zadevah, v katerih obstaja dogovor o sodni pristojnosti, razen če Uredba (EU) št. 650/2012 in določbe tega oddelka ne določajo drugače.

Člen 39 zakona o postopkih na področju dedovanja z mednarodnimi elementi:

1. Če so izpolnjeni pogoji za izdajo evropskega potrdila o dedovanju, sodišče odloči z izdajo izvornika evropskega potrdila o dedovanju. Če so izpolnjeni pogoji za izdajo overjenega prepisa ali za podaljšanje roka veljavnosti overjenega prepisa, sodišče odloči z izdajo overjenega prepisa ali s podaljšanjem roka veljavnosti overjenega prepisa. 3O ostalem odloči sodišče s sklepom.

2. Za izdajo evropskega potrdila o dedovanju in overjenega prepisa se uporabi obrazec iz člena 67(1), drugi stavek, v povezavi s členom 81(2) Uredbe (EU) št. 650/2012.

Nemška sodna praksa v zvezi s členom 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012:

OLG Stuttgart (višje deželno sodišče v Stuttgartu), sklep z dne 15. decembra 2020 – 8 W 342/20, [...] (ni prevedeno) ECLI:DE:OLGSTUT:2020:1215.8W342.20.00

Postopek na nižji stopnji: AG Stuttgart (okrajno sodišče v Stuttgartu), sklep z dne 10. avgusta 2020 – 30 VI 665/19 –, [...] (ni prevedeno) ECLI:DE:AGSTUTT:2020:0810.30VI665.19.00

III. Razlogi za predložitev vprašanja za sprejetje predhodne odločbe

1. Vprašanje za predhodno odločanje v točki (a)

Postopek je odvisen od razlage člena 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012. Stranke od 2 do 4 so vložile ugovore zoper zahtevo stranke 1. Ugovori so se preizkusili in zadeva je zrela za odločitev v tem smislu, da je sodišče ugotovilo, da je stranka 1 postala edina dedinja zapustnika. Tako so izpolnjeni pogoji iz člena 67(1), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012 za izdajo evropskega potrdila o dedovanju. Vendar takega potrdila ni mogoče izdati, če je treba člen 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da zajema tudi ugovore, ki se uveljavljajo v postopku izdaje potrdila o dedovanju.

Taka razlaga bi preprečila izdajo evropskega potrdila o dedovanju, ker se v tem postopku uveljavljajo ugovori.

2. Vprašanje za predhodno odločanje v točki (b)

Pooblaščenec stranke 1 je napovedal, da bo vložil zahtevo za izdajo potrdila o dedovanju, če bo postopek prekinjen. V tem primeru je treba ugovore preizkusiti v skladu z nacionalnim pravom. Če se ugovori preizkusijo v postopku izdaje potrdila o dedovanju, se postavi vprašanje, ali so nato sploh še podani ugovori iz člena 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012, ali pa je bilo o njih že odločeno in je treba izdati evropsko potrdilo o dedovanju.

3. Vprašanje za predhodno odločanje v točki (c)

Ugovori strank od 2 do 4 poleg tega niso bili utemeljeni, tako da sodišče meni, da je zadeva zrela za odločitev tudi brez formalnega izvajanja dokazov. Izdaja evropskega potrdila o dedovanju je torej odvisna od tega, ali na te ugovore vpliva tudi člen 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012.

4. Vprašanje za predhodno odločanje v točki (d)

Če mora sodišče ugovore preizkusiti že na začetku, se postavlja vprašanje, kje je to treba predstaviti. Za izdajo evropskega potrdila o dedovanju se uporabi obrazec v skladu s členom 67(1), drugi stavek, v povezavi s členom 81(2) Uredbe št. 650/2012. Ta obrazec vsebuje klavzulo:

Organ potrjuje, da je izvedel vse potrebne ukrepe za obveščanje upravičencev zahteve za potrdilo in da v času izdaje potrdila upravičenci niso izpodbijali nobenega od elementov, ki jih vsebuje.

Postavlja se vprašanje, kje je treba navesti, da so se uveljavljali ugovori, vendar so bili zavrženi. To je sporno glede na dejstvo, da procesno pravo ne predvideva sklepa, ki bi spremljal izdajo evropskega potrdila o dedovanju.

IV. Razlogi, zaradi katerih predložitveno sodišče dvomi o razlagi člena 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012

V Nemčiji je sporna razlaga člena 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012. Po eni strani se zastopa stališče, da Uredba št. 650/2012 predvideva sporazumni postopek. Zato naj bi bili s členom 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012 zajeti ugovori, ki se uveljavljajo v samem postopku izdaje potrdila o dedovanju [...] (ni prevedeno) [literatura]. Glavni razlogi so, da postopkovno pravo Uredbe št. 650/2012 ne dopušča pravnega postopka. Zasnovan naj bi bil kot sporazumni postopek, ki ne predvideva kontradiktorne odločitve.

V skladu z drugim stališčem lahko sodišče samo preizkusi ugovore [...] (ni prevedeno). Šlo naj bi samo za ugovore, ki se uveljavljajo v drugem postopku. To naj bi bilo tudi v skladu s členom 67(1), drugi pododstavek, točka (b), Uredbe št. 650/2012. V členu 66(1), drugi stavek, Uredbe št. 650/2012 naj bi bilo določeno tudi načelo preučitve po uradni dolžnosti, če tako določa nacionalno pravo, kot v Nemčiji v členu 26 FamFG.

OLG Stuttgart (višje deželno sodišče v Stuttgartu) je v sklepu z dne 15. decembra 2020 – 8 W 342/20, [...] (ni prevedeno) ECLI:DE:OLGSTUT:2020:1215.8W342.20.00, odločilo, da je treba izvesti pravdni postopek. Pri tem je dopustilo pritožbo, saj naj bi bilo to vprašanje temeljnega pomena in o njem najvišja sodišča še niso odločala. V literaturi se je ta odločitev kritizirala, in sicer da OLG Stuttgart (višje deželno sodišče v Stuttgartu) tega vprašanja glede razlage ni predložilo Sodišču. Ker ni bila vložena pritožba, postopek ni prišel do BGH (zvezno vrhovno sodišče), ki bi zadevo moralo predložiti na podlagi člena 267, tretji odstavek, PDEU.

Pooblaščenec stranke 1 je navedel, da bi v primeru pritrdilnega odgovora na vprašanje v točki (a) lahko prišlo do situacije, v kateri pravemu dediču ne bi bilo mogoče izdati evropskega potrdila o dedovanju. V literaturi pa se meni, da bi vsaj pritožbeno sodišče lahko preizkusilo ugovore in da torej za organ, ki izda potrdilo, in pritožbeno sodišče (člen 72 Uredbe št. 650/2012) veljajo različna merila preizkusa. Poleg tega se šteje, da je treba izdati evropsko potrdilo o dedovanju, če so bili ugovori že preizkušeni v nekem drugem postopku [...] (ni prevedeno). To bi lahko bil postopek izdaje potrdila o dedovanju po nemškem pravu, na kar se nanaša vprašanje za predhodno odločanje v točki (b), saj se v nemškem postopku izdaje potrdila o dedovanju ugovori preizkusijo in se o njih odloči po uradni dolžnosti.

Da bi preprečili nesprejemljive posledice, se v literaturi predlaga, naj se nepošteni ugovori ne upoštevajo [...] (ni prevedeno). Na to se nanaša vprašanje za predhodno odločanje v točki (c). V tem postopku ugovori niso nepošteni, temveč so se uveljavljali brez utemeljitve, tako da formalno izvajanje dokazov v zvezi z njimi ni potrebno.

Pravni pouk:

[...] (ni prevedeno)